

**FYLKESMANNEN
I ROGALAND**

Deres ref.:

Vår dato: 27.05.2015
Vår ref.: 2014/8871
Arkivnr.: 461.5

Sandnes Havn KF
Postboks 583
4305 SANDNES

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00
F: 51 52 03 00
E: fmropost@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Sandnes Havn KF - Tillatelse etter forurensningsloven til pele- og utfyllingsarbeider i sjø på eiendom gnr. 69, bnr. 163, Somaneset, Sandnes kommune

Fylkesmannen i Rogaland har ferdigbehandlet søknaden fra Sandnes Havn KF av 25.08.2014, og har på visse vilkår besluttet å gi tillatelse etter forurensningsloven og forurensningsforskriften til pele- og utfyllingsarbeider i sjø. Vilkårene fremgår på side 8-10. Vi varsler gebyr for saksbehandling av søknaden.

Tillatelsen omfatter utfylling av ca. 28 000 m³ sprengsteinsmasser, samt nedsetting av ca. 30 peler. Omsøkt utfyllingstiltak vil dekke et uberørt sjøbunnsareal på ca. 3 000 m².

Vi viser til søknad av 25.08.2014, der Norconsult AS søker på vegne av Sandnes Havn KF om tillatelse til pele- og utfyllingsarbeider i sjø på gnr. 69, bnr. 163, ved Somaneset, Sandnes kommune.

Søknad

Det er søkt om:

Utfylling av ca. 28 000 m³ sprengsteinsmasser.

Nedsetting av ca. 30 peler i sjø.

Samlet vil utfyllingstiltaket dekke et uberørt sjøbunnsareal på ca. 3 000 m².

Varighet: Antatt ca. 11 uker sommeren 2015.

Omsøkt pele- og utfyllingsarbeid inngår i planen for utvidelse av kai, samt etablering av roro-rampe ved Somaneset, Sandnes kommune. Sandnes Havn KF ønsker å utvide kai mot nord ved å forlenge dagens kaifront med ca. 120 meter, samt å etablere en ny roro-rampe som avslutning på kaien mot nord. Berørt sjøbunnsareal blir totalt ca. 6500 m², hvorav 3500 m² er eksisterende utfylling, og ca. 3000 m² er naturlig sjøbunn. Utfyllingsarbeidene, inkludert plastring, samt peling vil samlet ta ca. 11 uker.

Det skal også settes ned ca. 30 peler. Det er ikke tatt nye prøver av bunnsedimentene. Tidligere analyseresultater¹ viser at bunnsedimentene i området er forurenset av polyaromatiske hydrokarboner (PAH-forbindelser) og tributyltinn (TBT). Et område rett sør for omsøkt tiltaksområde, ser ut til å representere et hotspot, hvor enkelte PAH-forbindelser er påvist i tilstandsklasse 3 og 4 («moderat» og «dårlig»), samt TBT verdier i tilstandsklasse 5 («svært dårlig»). Søker har foreslått bruk av siltgardin under utfyllingsarbeidet.

Planforhold

Tiltaket er planlagt i henhold til gjeldende reguleringsplan, men med avvik for ytre del av kai og rampe. Det ble gitt dispensasjon fra reguleringsplanen den 22.04.2015.

Høringsuttalelser

I henhold til § 36-6 i forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften), ble søknaden lagt ut til offentlig ettersyn i perioden september - november 2014.

Fylkesmannen har mottatt to høringsuttalelser til søknaden:

Sandnes kommune

Kommunen konstaterer at opparbeidelse av regulert «bystrand» ikke er utført, og det er ikke endelig bestemt når dette skal gjennomføres. Videre påpeker kommunen at det er svært viktig at omsøkte arbeider ikke fører til økt forurensning i dette området. Tiltak må iverksettes for å unngå spredning av forurensete partikler og nedslamming. Kommunen nevner at det må vurderes om det i en eventuell tillatelse etter forurensningsloven kan stilles vilkår om at rekkefølgekrav (undersøkelse av geotekniske forhold, strømningsforhold, tiltak i forbindelse med den forurensete Lurabekken osv.) skal utføres. Det påpekes at det vil være svært uheldig dersom arbeidene medfører utglidning av sjøbunnen som fører til spredning av forurenset muddermasser. I følge kommunens «gisline» er området registrert med «mindre god byggegrunn». Videre konstateres det at kommunen har planer om å sanere kloakktilførsler i dette området, men at det uansett, grunnet forurenset overvann, er viktig at strømforholdene og vannutskiftningen i Luravika ikke forringes som følge av tiltaket. Kommunen ønsker derfor dokumentasjon som vurderer vannutskiftning og strømforhold etter utbygging.

Videre presiserer kommunen at det ligger en stor kommunal pumpeledning for spillvann ca. 100 meter nord for eksisterende kai. Det er viktig at ledningen blir nøyaktig lokalisert, og at det blir stilt krav om å flytte den dersom arbeidene (eller senere skipstrafikk) kan komme i konflikt eller medføre skade på ledningen.

Kommunen foreslår at Fylkesmannen stiller følgende vilkår for tillatelsen:

(sitat)

1. «Best tilgjengelig teknologi og utførelse må tas i bruk for å unngå forurensningsspredning i sjøområdet.»
2. «Utfyllings-, pelings- og kaiarbeidene må ikke føre til at området i Luravika blir dårligere egnet til bading eller rekreasjon eller småbåthavn, slik området er regulert til».
3. «Utfylling og kai må planlegges og utføres på en måte som sikrer vanngjennomstrømming».
4. «Geotekniske undersøkelser av bunnforholdene må utføres og nødvendige tiltak må planlegges og iverksettes før arbeidene med utfylling, peling og kaibygging igangsettes».

¹ Norconsult (2012). Risikovurdering forurensete sedimenter Sandnes Havn. Rapport nr. 5103349. 20.06.2011.

5. «Det ligger en stor avløpspumpeledning på sjøbunnen fra Luravika og over Gandsfjorden, og den må lokaliseres og om nødvendig flyttes dersom kaiarbeidene kommer i konflikt med den».
6. «Peling- eller utfyllingsarbeider kan ikke igangsettes før det er gitt disp fra reguleringsplanen».

Fiskeridirektoratet region Sør

Fiskeridirektoratet påpeker at det i Gandsfjorden foregår gyting av sild i perioden juli-oktober, brisling i perioden april-juli, og torsk i perioden februar-april. Av hensyn til gytefeltene ønsker Fiskeridirektoratet at en eventuell tillatelse gis slik at en unngår oppvirvling av sedimenter i gyteperioden, noe som betyr at det ikke gis tillatelse til slikt arbeid innenfor perioden februar-oktober. Det konstateres videre at det foregår en del fiskerier i Gandsfjorden, bl.a. etter sild, makrell, brisling og reker. Av hensyn til fiskeriene er derfor oppvirvling av forurensede sedimenter uønsket. Videre er det ønskelig at det i en eventuell tillatelse etter forurensingsloven blir stilt vilkår for å begrense negative konsekvenser for det marine miljø.

Søkers kommentarer til mottatte høringsuttalelser

I samsvar med bestemmelsene i forurensningsforskriften kapittel 36 (*Behandling av tillatelser etter forurensningsloven*) § 36-4, er søkeren blitt forelagt de mottatte uttalelsene og gitt anledning til å kommentere disse. På vegne av tiltakshaver gav Norconsult AS kommentarer på høringsuttalelsene.

Kommentarer til kommunens uttalelse

I følge søker vil bruk av siltgardin under arbeidene ivareta sikring mot oppvirvling og spredning av stedlige masser. Deres erfaringer med peleramming viser at spredning av lokalt forurensede sedimenter ikke er et problem. De vurderer utfyllingsarbeidene til å ha minimal påvirkning på bading, rekreasjon og småbåthavn, ettersom det omhandler en justering av eksisterende fyllingsfront mot nord. Arbeidene i sjø er planlagt utført før badesesongen er i gang, og området (havneområdet) blir et anleggsområde over én sesong. De vurderer tiltakets påvirkning på sikt til å være den samme som i dag. Videre går det frem at selve kaien skal settes på peler slik at vanngjennomstrømningen vil være tilnærmet lik som per dags dato.

Når det gjelder geotekniske undersøkelser av bunnforholdene så er det i følge søker beskrevet i totalentreprisen at totalentreprenør skal utføre nødvendige grunnundersøkelsen for å dokumentere fyllingens stabilitet og pelenes bæreevner. Søkers kommentarer til avløpspumpeledningen er at dette vil bli ivaretatt.

Kommentarer til Fiskeridirektoratets uttalelse

Søker oppfatter kravet fra Fiskeridirektoratet som ivaretatt med de tiltak som er beskrevet i søknaden ved bruk av siltgardin. Det påpekes videre at tiltaket er begrenset, og berører et begrenset område. Videre nevnes det at erfaring fra mindre seismiske undersøkelser (sprengladning opp mot 100 gram) viser at fisk vil trekke bort fra stedet og holder seg borte en stund, og det forventes at pele- og utfyllingsarbeider vil ha tilsvarende effekt på fisk som oppholder seg inntil anleggsområdet.

Fylkesmannens kommentarer til mottatte høringsuttalelser

Kommentarer til kommunens uttale

Vi har mottatt Norconsult AS sitt notat som omhandler stabilitetsvurderinger av omsøkt utfylling². I følge Norconsult AS er sikkerhet for fylling å anse som tilfredsstillende. Når det gjelder kommunens kommentar til at tiltaket ikke må forringe vanngjennomstrømming i Luravika, vil vi vise til Norconsult AS sin vurdering. Vurderingen deres er at tiltaket ikke vil påvirke vanngjennomstrømmingen, ettersom selve kaien skal etableres på peler.

Kommunen har kommentert at vi bør kreve samme rekkefølgekrav som de har gjort i reguleringsplanen. Det er håndtert ved at kommunen har gitt dispensasjon. Fylkesmannen har saksbehandlet ut fra det som er nødvendig for denne saken.

Opparbeidelse av regulert «bystrand» ikke er utført, og det er ikke endelig bestemt når dette skal gjennomføres. Kommunen påpeker derfor at det er svært viktig at omsøkte arbeider ikke fører til økt forurensning i dette området. Dersom arbeidene i sjø utføres i henhold til fastsatte vilkår i tillatelsen, er det etter vår vurdering ikke sannsynlig at tiltaket vil føre til økt forurensning i dette området.

Partikkelspredning som følge av pelearbeidene vil mest sannsynlig være lokalt, men med hensyn til føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9, og tiltakets nærhet til bl.a. ålegrasforekomster og gyteområder, skal det iverksettes avbøtende tiltak også under pelearbeidene. Når det gjelder kommunens uttale om tiltakets påvirkning på bading, rekreasjon og småbåthavn, viser vi til fastsatte vilkår som omhandler tiltak for å hindre spredning av forurensede sedimenter. Arbeidene skal pågå i ca. 11 uker, og vil således kun vare i én sesong. Vi har også fastsatt vilkår med støykrav.

Videre opplyser kommunen at det ligger en kommunal avløpspumpeledning ca. 100 meter nord for eksisterende kai. Det er viktig at arbeidene ikke kommer i konflikt eller forårsaker skade på denne, ettersom en eventuell skade på ledningen vil forårsake forurensning i uønskede områder. Vi har satt krav om at det skal tas hensyn til avløpspumpeledningen under anleggsarbeidene.

Kommentarer til Fiskeridirektoratets uttalelse

Fiskeridirektoratet påpeker at det foregår fiskerier av bl.a. sild, makrell, brisling og reker, i Gandsfjorden. I følge Fiskeridirektoratets kartportal strekker rekefisket seg til Gausel, noe som er ca. 2,3 km fra omsøkt tiltaksområde. Det er også registrert to låssettingsplasser på andre siden av Gandsfjorden, ved Dalsvågen og Holmavik. Fra tiltaksområdet til nærmeste låssettingsplass er det ca. 2,5 km. Etter vår vurdering vil tiltaket, forutsatt at det er utført i henhold til fastsatte vilkår, ikke medføre partikkelspredning som vil kunne påvirke disse interessene negativt. Fisk vil også mest sannsynlig trekke bort fra anleggsområdet mens arbeidene foregår.

Arbeidene er også planlagt utført i løpet av en periode på ca. 11 uker, samt utenom gyteperioden for torsk. Tiltaket vil kun pågå i starten av gyteperioden for sild, samt i slutten av gyteperioden for brisling. Med hensyn til dette, samt naturmangfoldet generelt, vil det være ekstra viktig å hindre/ redusere partikkelspredning fra utfyllingsarbeidene, samt pelearbeidene.

Utover dette har Fylkesmannen ingen spesielle merknader til uttalelsene, og viser til fastsatte vilkår i tillatelsen som gjelder tiltak som hindrer/ reduserer partikkelspredning ut av tiltaksområdet, samt vurdering av tiltaket etter naturmangfoldloven og vannforskriften.

² Norconsult AS (2015). Havneområde Somaneset – utvidelse av havneanlegg. Utfylling, stabilitetsberegninger og vurderinger. Notat nr. Geot - 1. Oppdragsnr. 5150040.

Fylkesmannens vurdering

Rettslig grunnlag

Fylkesmannen har vurdert søknaden av de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper tiltaket for øvrig medfører, jf. forurensningsloven §§ 11 og 16.

En sak skal være så godt opplyst som mulig før vedtak treffes, jf. forvaltningsloven § 17, naturmangfoldloven § 8 og forurensningsforskriften § 36-2. Vurderingstemaet suppleres av kravene i vannforskriften §§ 4-6, og kravene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved skjønnsutøvelsen etter forurensningsloven.

Bruk av best tilgjengelige teknikker (BAT)

Våre vurderinger og krav er basert på prinsippet om bruk av best tilgjengelige teknikker (BAT), jf. forurensningsloven § 2 nr. 3 og naturmangfoldloven § 12 om bruk av miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven krever at beslutninger også skal være begrunnet ut fra hensynet til naturmangfoldet der dette er relevant. Beslutning skal enten være basert på vitenskapelig kunnskap eller dersom dette ikke finnes, på «føre-var-prinsippet». Naturmangfoldet gjelder arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse, økologiske tilstand og effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskap skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Vannforskriften (nasjonale mål)/EUs vanndirektiv

Vannforskriften fastsetter miljømål for vannforekomster og inndeler vannforekomster i fem tilstandsklasser. Miljømålene i vannforskriftens § 4-6 innebærer at tilstanden i vannforekomstene skal beskyttes mot forringelse, og forbedres med mål om å oppnå god økologisk tilstand og god kjemisk tilstand. Dersom tiltaket fører til at vannforekomsten *Gandsfjorden-indre* endrer tilstandsklasse i negativ retning, vil det foreligge en forringelse. Miljømålene skal nås, og forringelse er ikke tillatt med mindre vilkårene for å gjøre unntak er oppfylt, jf. vannforskriften § 12. Fylkesmannen har derfor vurdert om kravene i vannforskriften er til hinder for å gi tillatelsen etter forurensningsloven.

Miljøpåvirkning

Spredning av forurensede sedimenter

Arbeidene i sjø omfatter peling- og utfylling i forbindelse med utvidelse av kai, samt etablering av roro-rampe på Somaneset, Sandnes kommune. Tidligere undersøkelser viser at bunnsedimentene i tiltaksområdet er forurenset med PAH og TBT. På grunnlag av dette, samt andre sedimentundersøkelser i *Gandsfjorden-indre*, vurderer vi sedimentene som forurenset. Uten særskilte tiltak vil arbeidene føre til oppvirvling av forurensede sedimenter, noe som vil kunne gi negative miljøeffekter på det marine miljø. Det vil derfor være viktig å hindre partikkelspredning, og transport av miljøgifter fra sedimentene og til omgivelsene. Tiltaket har et begrenset omfang, og ved å ta i bruk avbøtende metoder som f. eks. siltgardin/kumringer, vil partikkelspredning fra arbeidene være begrenset.

Samlet miljøpåvirkning

Ut i fra kunnskapsgrunnlaget i saken er det en risiko for å skade naturmangfoldet under pele- og utfyllingsarbeidene i sjø ved Somaneset, jf. naturmangfoldloven § 10.

Søknaden omfatter arbeider i sjø som ved utføring kan føre til oppvirvling av bunnsediment. Sedimentene i tiltaksområdet er, på bakgrunn av tidligere undersøkelser, vurdert som forurenset. Partikkelspredning kan derfor påvirke tilstanden i vannforekomsten i negativ retning. På bakgrunn av arbeidenes omfang, planlagt utførelse og arbeidenes varighet, mener Fylkesmannen at det omsøkte tiltaket utført i henhold til fastsatte vilkår, utgjør en liten risiko for forringelse av miljøtilstanden i vannforekomsten som helhet, jf. miljømålet i vannforskriftens § 4.

I følge modellering er det sannsynlig at det finnes ålegras i tiltaks- og influensområdet. I forbindelse med områderegulering for Luravika har Ecofact AS bl.a. kartlagt ålegras i nærheten av tiltaksområdet³. Det ble registrert en ålegraseng (ca. 200 kvm), der smalt ålegras (*Zostera angustifolia*), dominerer. Det ble også funnet en mindre ålegraseng mot Somaneset i tillegg til forekomster av ålegras innenfor moloen i småbåthavnen. Ecofact AS avgrenset to forekomster, hvorav bare den ene (i nordlig del av Luravika) ble verdisatt (verdi B - viktig). De største truslene for naturtypen er utfylling, mudring, drenering og eutrofiering. Spredning av partikler vil redusere lysforholdene, en viktig forutsetning for vekst av ålegras. I tillegg kan partiklene føre til nedslamming av ålegraset. Tiltaket er planlagt utført innenfor vekstsesong for ålegras, det vil derfor være ekstra viktig å hindre partikkelspredning som følge av arbeidene i sjø. Varsomhetskravet må derfor legges til grunn.

I følge Ecofact AS ble det sør for båthavnen registrert et stort antall store rødspetter innenfor et avgrenset område. Det fremgår også at store deler av Luravika har funksjon som fødesøksområde for sjørret og torsk. Disse trekker inn på grunnere områder hvor det er registrert gode forekomster av børstemark. Deler av Luravika er også registrert som en viktig viltlokalitet, med funksjon som beite- og rasteområde for andefugl. Gandsfjorden-indre en del av et større gyteområde for torsk. Det er også et gyteområde for brisling og sild, som strekker seg fra Luravika til Vaulen, ved Mariero. Med hensyn til gyteområdene, vil det også være viktig å hindre partikkelspredning som følge av arbeidene.

Videre er Japansk drivtang (*Sargassum muticum*), som er en fremmed art i Norge og har status som «svært høy risiko» på norsk svarteliste 2012 (artsdatabanken), registrert nær Somaneset, i Luravika. Japansk drivtang kan fortrenge lokale arter (f. eks. ålegras) og kan dermed endre artssammensetningen i områder den etableres i. Dersom ålegrasforekomstene i området skades av arbeidene, kan det gjøre det lettere for japansk drivtang å etablere seg i området.

Den fremmede arten, lærsekkdyr (*Styela clava*), er også registrert i Luravika. I følge norsk rødliste 2012 (artsdatabanken) har denne arten status som «høy risiko». Lærsekkdyr konkurrerer med skjell og andre fastsittende filtrerende organismer på grunt vann om plass og næring. Dersom fastsittende filtrerende organismer tar skade av arbeidene, kan lærsekkdyr også lettere etablere seg i området.

Med hensyn til å motvirke videre etablering av de fremmede artene som er registrert i området, vil vi presisere viktigheten av at arbeidene utføres med forsiktighet og med minst mulig forstyrrelser til omkringliggende areal.

Videre er den trua marine arten, småstrandsnegl (*Melarhapha neritoides*) også registrert i området. Det er også gjort observasjoner av de truede sjøfuglene; hettemåke (*Chroicocephalus ridibundus*), makrellterne (*Sterna hirundu*), svartand (*Melanitta nigra*), sjøorre (*Melanitta fusca*), tyrkerdue (*Streptopelia decaocto*), samt den nær truede; fiskemåke (*Larus canus*).

Varsomhetskravet må legges til grunn i denne saken fordi det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger tiltaket kan ha for miljøet ved Somaneset, Luravika (jf. naturmangfoldloven §

³ Ecofact AS (2009) Områderegulering for Luravika. Biologiske utredninger med fokus på marine naturtyper. 2009-68.

9). Som det fremgår av vilkårene i tillatelsen krever Fylkesmannen derfor at det blir gjennomført tiltak for å hindre partikkelspredning under arbeidene. Videre skal arbeidene foregå i et havneområde som tidligere er påvirket av menneskelig aktivitet. Det er derfor ikke sannsynlig at tiltaket vil gjøre ytterligere skade på naturmangfoldet ved Somaneset og i tiltaksområdet, dersom tillatelsens vilkår blir fulgt.

Metode

Tiltakshaver må dekke kostnadene ved å begrense eventuell skade på naturmiljø som følge av tiltaket, jf. naturmangfoldloven § 11. Fylkesmannen har under gjort en vurdering av forslaget til søker når det gjelder tiltak som skal hindre negative konsekvenser som følge av arbeidene.

Søker har foreslått bruk av siltgardin for å hindre partikkelspredning ut av tiltaksområdet, og mener at det ikke er behov for avbøtende tiltak under pelearbeidene. På grunn av dybdeforholdene i ytre del av tiltaksområdet kan det være vanskelig å benytte siltgardin rundt hele tiltaksområdet for å hindre partikkelspredning. I ytre deler av tiltaksområdet (nord-øst) skal det ikke fylles ut, men peles. Vi har ikke mottatt tegninger som viser hvordan siltgardinen er planlagt etablert. Vårt forslag er at siltgardin etableres i indre del (rundt utfyllingen), og at det benyttes andre avbøtende tiltak i området hvor det skal peles.

Fylkesmannen setter krav til at den planlagte utfyllingen ikke skal rase ut. I følge Norconsult AS er den planlagte utfyllingens sikkerhet tilfredsstillende.

Fylkesmannen vil også stille krav til at støy fra arbeidene/ og eller anleggstrafikk ikke skal overskride grenseverdiene i Klima- og Miljødepartementets «Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging» (T-1442/2012).

Konklusjon

Vurdering av tiltaket etter §§ 8-12, jf. § 7 i naturmangfoldloven tilsier at naturen i området kan bli negativt påvirket. Tiltaket er likevel avgrenset/tidsavgrenset, og det er i samsvar med reguleringsbestemmelsene for området. Utfyllingsområdet ligger i et havneområde, som tidligere er påvirket av menneskelig aktivitet og inngrep. Fylkesmannen finner derfor å kunne gi tillatelse til pele- og utfyllingsarbeidene ved Somaneset, på visse vilkår. Tillatelsen er begrunnet i at tiltaket ikke vil føre til uakseptable miljøpåvirkninger, samt at det er liten risiko for forringelse av miljøtilstanden i vannforekomsten, forutsatt at tiltaket utføres i henhold til fastsatte vilkår.

Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknaden av 25.08.2014, og opplysninger fremkommet under behandlingen av søknaden.

Risikoklasse

Fylkesmannen skal som en del av behandlingen av omsøkt tiltak ved Somaneset plassere arbeidene i risikoklasse. Risikoklassifiseringen er et uttrykk for forurensningspotensialet som foreligger, og er gradert fra 1 til 4, der 1 er høyeste risiko. På bakgrunn av arbeidenes omfang, vanntype og resipientforhold ved Somaneset, samt de opplysningene som er gitt i søknaden, vil anlegget bli plassert i **risikoklasse 3**.

Vedtak

Med hjemmel i lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 11, jf. § 16, og i henhold til forskrift om begrensnings av forurensning (forurensningsforskriften) § 22-6, gir Fylkesmannen i Rogaland på visse vilkår Sandnes Havn KF, tillatelse til pele- og utfyllingsarbeider ved Somaneset i Sandnes kommune. Tillatelsen omfatter utfylling av ca. 28 000 m³ sprengsteinsmasser i sjø, samt nedsetting av ca. 30 peler. Omsøkt utfyllingstiltak vil dekke et uberørt sjøbunnsareal på ca. 3 000 m².

Ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis og ved fastsettingen av vilkår, er det lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Prinsippene i naturmangfoldlovens § 8-12 er lagt til grunn som retningslinjer for beslutningen. Søknaden er også vurdert etter bestemmelsene i vannforskriften. Det stilles nedenfor vilkår om tiltak for å begrense eventuell forurensning, og for å motvirke skader på det marine miljø.

Tiltakshaver må dekke kostnadene ved å begrense eventuell skade på naturmiljø som følge av tiltaket, jf. naturmangfoldloven § 11.

Vilkår

Med hjemmel i forurensningsloven § 16 blir det stilt følgende vilkår for tillatelsen. Vilkårene er nummerert for å lette den planlagte rapporteringen, særlig med tanke på avvik.

1. Sandnes Havn KF er ansvarlig for at tillatelsen blir overholdt, og plikter å orientere dem som skal utføre arbeidene i sjø om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidene. Det er Sandnes Havn KS sitt ansvar å sørge for å fremskaffe alle nødvendige opplysninger slik at arbeidet kan gjennomføres tilfredsstillende og i henhold til tillatelse. Sandnes Havn KF skal gi melding til Fylkesmannen når arbeidene starter.

2. I henhold til forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, plikter Sandnes Havn KF å påse at det etableres internkontroll som sikrer at kravene i denne tillatelsen overholdes slik at arbeidet kan revideres. Fylkesmannen skal ha uhindret adgang til anleggsarbeidene, dokumenter mm., for å kunne føre tilsyn med arbeidene.

3. Avbøtende tiltak

3.1. Masser som brukes til utfylling i sjø skal være rene sprengsteinsmasser. Eventuelle skyteledninger skal samles opp effektivt før utfylling i sjø, samt innenfor barriere. Det skal tallfestes anslagsvis hvor mye skyteledninger som blir samlet opp før utfylling i sjø, og innenfor barriere, sett i forhold til hvor mye som finnes i sprengsteinsmassene.

I forbindelse med arbeidene i sjø skal det iverksettes tiltak som hindrer partikkelspredning ut av tiltaksområdet:

3.2. Før arbeidene i sjø påbegynnes skal det monteres en partikkelbarriere/siltgardin rundt utfyllingsområdet. Barrieren skal være montert slik at partikkelspredning ut av dette området ikke forekommer. Det skal utføres daglig visuell inspeksjon av barrieren for å sikre at den fungerer etter hensikten. Inspeksjonen skal loggføres. Barrieren skal ikke demonteres før 14 dager etter at arbeidene er avsluttet.

3.3. Det skal benyttes metoder for peling som minimerer faren for spredning av forurensning. Det kan monteres kumringer rundt hvert pelepunkt, eventuelt kan det monteres siltgardin rundt disse områdene, dersom dybdeforholdene tilsier at en siltgardin vil fungere etter hensikten. Dersom ingen av disse metodene brukes, skal melding om anvendt metode sendes Fylkesmannen før oppstart.

4. Overvåking og kontroll

4.1. Utfyllingens utforming og stabilitet

- 4.1.1. Utfyllingen skal utformes i henhold til fyllingsplan og fyllingsprofiler som beskrevet i søknaden av 25.08.2014, samt dokumenter som er fremkommet under saksbehandlingen.
- 4.1.2. Utfyllingsarbeidene skal utføres på en måte som sikrer stabilitet i utfyllingen under og etter avsluttet arbeid, jf. Norconsult sin vurdering av 08.05.2015.
- 4.1.3. Det skal mens utfylling av sprengsteinsmasser pågår gjennomføres løpende kontroll av deponerte mengder, lagtykkelser og skråningshelning.

4.2. Overvåking

Det skal gjennomføres overvåking av resipienten under arbeidene i sjø. Overvåkingen skal bestå av en daglig, visuell kontroll av tilstanden i resipienten for å sikre at tiltak for å hindre partikkelspredning og spredning av skyteledninger m.v. fungerer som tiltenkt.

5. Støy fra utfyllingsarbeidene og/eller anleggstrafikk skal ikke overskride grenseverdiene i Klima- og miljødepartementets «Retningslinje for behandling av støy fra arealplanlegging» (T-1442/2012)
6. Dersom det påtreffes kulturhistorisk materiale (glass, keramikk, vrakdeler, bearbeidet flint, etc.) må arbeidene stanses og Museum Stavanger AS og Rogaland fylkeskommune varsles (jf. lov om kulturminner §§ 8 og 14 tredje ledd).
7. Den kommunale avløpsledningen som ligger ca. 100 meter nord for tiltaksområdet skal lokaliseres, og eventuelt flyttes, dersom anleggsarbeidene kan komme i konflikt eller forårsake skade på denne.
8. Før anleggsarbeidene starter, må Sandnes Havn KF ha etablert en beredskapsplan som skal gjennomføres straks dersom det viser seg at arbeidet bidrar til partikkelspredning.
9. Ved avvik fra vilkår i denne tillatelsen eller andre uventede hendelser som berører ytre miljø er Sandnes Havn KF ansvarlig for at Fylkesmannen varsles umiddelbart.
10. Når arbeidet er ferdig skal Sandnes Havn KF utarbeide en rapport der samtlige resultater fra arbeidene presenteres, og hvor en dokumenterer at vilkårene i denne tillatelsen er oppfylt. Eventuelle avvik skal begrunnes og dokumenteres. Rapporten sendes Fylkesmannen innen 8 uker etter avsluttet arbeid.
11. Tillatelsen gjelder i 2 år fra dags dato.

Vi vil understreke at all forurensning fra arbeidene ved Somaneset/Luravika isolert sett er uønsket.

Brudd på vilkår i en tillatelse medfører straffeansvar etter forurensningsloven, jf. § 78. Vi gjør oppmerksom på at denne tillatelsen ikke fritar for erstatningskrav for eventuelle skader eller ulemper som følger av virksomheten, jf. § 53. For å sikre at bestemmelsene i forurensningsloven eller tillatelsen blir overholdt, kan forurensningsmyndigheten fastsette tvangsmulkt til staten, jf. forurensningsloven § 73.

Vi gjør oppmerksom på at tillatelsen ikke fritar fra plikter i henhold til annen lovgivning.

Varsel om gebyr for saksbehandling

Fylkesmannens behandling av søknader om tillatelser etter forurensningsloven er omfattet av en gebyrordning, jf. kapittel 39 i forurensningsforskriften. Fylkesmannens behandling av denne saken har medført en ressursbruk tilsvarende gebyrsats 4 jf. forurensningsforskriften § 39-4. Sandnes Havn KF skal derfor betale et gebyr på **kr 21 000,-** for Fylkesmannens behandling av søknaden.

Etter forvaltningsloven § 16 har partene i en sak rett til å uttale seg før vedtak blir gjort. Vi ber at eventuelle merknader angående gebyret sendes til Fylkesmannen innen 14 dager etter at dette varselet er mottatt.

Klageadgang

Tillatelsen kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker fra melding om vedtaket er mottatt. En eventuell, begrunnet klage stilles til Miljødirektoratet, og sendes Fylkesmannen i Rogaland.

Med hilsen

Marit Sundsvik Bendixen
ass. fylkesmiljøvernssjef

Marte Kjelby
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift

Saksbehandler: Marte Kjelby
Saksbehandler telefon: 51 56 87 48
E-post: fmromkj@fylkesmannen.no

Kopi til:

Kystverket Vest	Postboks 1502	6025	ÅLESUND
Norconsult AS	Postboks 130	4065	STAVANGER
Sandnes kommune	Postboks 583	4305	SANDNES
Museum Stavanger AS	Muségata 16	4010	STAVANGER
Rogaland fylkeskommune	Postboks 130	4001	STAVANGER
Fiskeridirektoratet Region Sør	Postboks 185 sentrum	5804	BERGEN